

Пакт стабільності та зростання Східної України

Впровадження Мінська II - Ініціювання реконструкції - Створення перспектив для спільної економічної зони

З 2014 року війна на сході України забрала життя понад 13 000 чоловік. Сотні тисяч були поранені. Мільйони втратили роботу, майно та змушені були покинути своє звичне оточення. Доля людей на сході України - це не лише національна трагедія, це європейська трагедія: розкол проходить через сім'ї, села і міста, він проходить через усю країну і навіть через весь наш континент.

Перш за все Україна та її народ щодня сплачують високу ціну за цей розкол. Але і інші країни нашого континенту - будь то члени ЄС, Євразійського економічного союзу або ж країни, географічно розташовані між цими економічними зонами несуть на собі важкий тягар цього конфлікту.

Війна не тільки заподіює людські страждання, але і поглинає величезні ресурси. Під час війни були знищені фабрики, перервані міжнародні ділові зв'язки, завдана велика шкода економіці країни, залишаючи мільйони людей без перспективи. Взаємні економічні санкції також чинять негативний вплив на економіку України, Росії та всіх інших залучених країн.

Після більш ніж п'яти років війни, в якій мільярди були витрачені на руйнування цінностей та перспектив, настав час припинити цей конфлікт та почати інвестувати в майбутнє людей Східної України, а отже, і в майбутнє нашого континенту. Тому ми пропонуємо розробити Європейський пакт стабільності та зростання Східної України. У цьому пакті, крім України, Росії та країн ЄС, повинно взяти участь якомога більше інших країн-членів Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Реалізація заходів, передбачених Пактом стабільності та зростання, може розпочатися після створення умов для їх належного і ефективного впровадження. Для цього на сході України має припинитись збройний конфлікт, мають бути проведені вільні вибори, а також повинні бути юридично закріплені і реалізовані Мінські угоди.

Основними елементами Пакту стабільності та зростання є:

1. Міжнародна конференція донорів

Відбудова східних територій України - це міжнародне завдання. Для того, щоб скористатися наданою зараз можливістю для досягнення довгострокового миру, в 2020 році повинна бути організована Міжнародна конференція донорів для збору коштів на відбудову Східної України. ОБСЄ, і зокрема, країни-посередники від Нормандії - Франція і Німеччина, могли б взяти на себе провідну роль.

За нашими підрахунками перша фінансова допомога Україні має скласти не менше трьох мільярдів євро. Ці кошти повинні використовуватися виключно для відбудови територій, які безпосередньо постраждали від війни, в рівній мірі по обидві сторони від нинішньої лінії зіткнення.

2. Фонд реконструкції Східної України

Для забезпечення раціонального управління коштами, зібраними на конференції донорів, в Європейському банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) або аналогічній визнаній міжнародній установі повинен бути створений Фонд реконструкції. Частина коштів фонду повинна бути безпосередньо спрямована на фінансування проектів для відбудови усіх постраждалих від війни територій Східної України і, зокрема, на відновлення зруйнованої інфраструктури між окремими частинами країни, що дало б змогу поступово створити умови для повернення приватних інвесторів. Це має підтримати зусилля, які вже докладає сама українська держава. Для цього потрібна тісна координація.

3. Кредитні пропозиції для інвесторів та торгівлі

Інвестиції та поставки в Східну Україну будуть схильні до підвищеного ризику дефолту в найближчі роки. Тому для мобілізації приватних інвесторів і сприяння торгівлі будуть потрібні особливо привабливі умови фінансування. Для того, щоб їх забезпечити, друга частина коштів з Фонду реконструкції повинна бути надана у вигляді інвестиційних позик на особливо вигідних умовах. І нарешті, наступна частина коштів має бути передбачена для страхування ризиків приватних торгових і кредитних операцій.

4. Спеціальна економічна зона - Східна Україна

В регіонах, які постраждали від війни, не тільки зруйнована інфраструктура, а й протягом багатьох років не було модернізації економіки вугільної, сталеливарної і важкої промисловості. Реконструкція регіону є водночас можливістю ініціювати вкрай необхідні структурні зміни. Ми пропонуємо на період відбудови оголосити зруйновані війною території по обидві сторони лінії зіткнення великою спеціальною економічною зоною з привабливими умовами для інвесторів, які включають в себе низькі податки і податкові ставки, зниження плати за користування землею, а також митні пільги і особливі умови кредитування.

5. Ділова консультативна рада

Для підтримки економічних реформ та проектів ми пропонуємо створити Ділову консультативну раду (ДКР) для Східної України, яка складатиметься з представників бізнес-асоціацій з України, Росії, ЄС і всіх зацікавлених країн ОБСЄ. ДКР повинна консультувати українську владу з питань реформ, допомагати у визначенні пріоритетних проектів, надавати консультації щодо самого процесу економічних реформ в містах Східної України і виступати в якості контактного центру для приватних інвесторів. Для організації цієї роботи в регіоні слід створити Координаційне Бюро.

6. Міжнародна інвестиційна конференція

Відбудова Східної України та інвестиційні можливості повинні бути в центрі уваги Міжнародної економічної конференції, яка має проводитися раз на рік. Підтримку тут може надати Ділова консультативна рада. Цю щорічну Міжнародну економічну конференцію можна було б проводити в рамках політичних зустрічей високого рівня в Нормандському форматі, для забезпечення тісного обміну думками між діловою спільнотою та відповідальними політиками, а також для того, щоб мати можливість цілеспрямовано звертати увагу політики на потреби бізнесу.

7. Відновлення торгових відносин на сході України

Для досягнення стійкого економічного зростання в Східній Україні, регіон повинен поступово реінтегруватися в національні та міжнародні торговельні відносини і виробничо-збутові ланцюжки. Першим кроком на шляху до цього є повна нормалізація торгівлі всередині регіону та між територіями по обидва боки лінії зіткнення. Необхідно також відновити нормальні торговельні відносини між Україною, Росією, ЄС і Євразійським економічним союзом.

8. Економічний діалог між ЄС, Україною та Росією

З метою подолання існуючих конфліктів та поліпшення економічних відносин ми пропонуємо регулярно проводити економічний діалог за участю відповідальних політиків і експертів з України, Росії та ЄС із залученням бізнес-асоціацій. Відправною точкою для цього могли б стати поточні переговори щодо нової угоди про транзит газу між Україною і Росією за посередництва ЄС. Ці переговори слід консолідувати і розширити, включивши в них всі існуючі спірні економічні питання. Метою цього діалогу є розвиток стійких енергетичних відносин, усунення існуючих бар'єрів у торгівлі та інвестиціях, включаючи взаємні санкції, і відкриття перспектив створення спільного економічного простору від Лісабона до Владивостоку. У довгостроковій перспективі необхідно, щоб ЄС, Євразійський економічний союз та країни, географічно розташовані між цими економічними зонами, домовились про усунення митних та візових бар'єрів, а також зрівняння норм, стандартів і правил сертифікації.

Перший прогрес, досягнутий у відносинах між Україною та Росією за останні місяці, породив надії, які зараз не повинні бути розчаровані. Тому ми закликаємо політиків усвідомити свою відповідальність і зробити все від них залежне для того, щоб мирний процес, узгоджений в Мінську, був швидко доведений до успішного завершення.

Найдовша війна в Європі з кінця Другої світової війни повинна бути закінчена. Тоді може розпочатися відбудова як спільний проект європейського примирення. Навіть якщо на подолання розколу, який відбувається зараз в Європі будуть потрібні десятиліття, настав час побудувати нові мости, які допоможуть знову звести нас разом.

Олівер Гермес
Східний комітет німецької економіки